

Notat

Til:	FARR Direktørgruppe
Til:	Beslutning

Aarhus, 17. juni 2022

Beslutningsoplæg for håndtering af poser til hhv. mad- og tekstilaffald

Som en del af den kommende implementering af sortering i 10 fraktioner, skal hhv. mad- og tekstilaffald indsamles i poser.

Dette notat gennemgår rammer, belyser fordele og ulemper ved distribution af og sortering i poser og foreslår på denne baggrund mulige scenarier for håndtering af poserne.

Samlet set skal FARR-samarbejdet tage stilling til følgende overordnede problemstillinger i forhold til indsamling af affald i poser:

1. Hvor længe skal der distribueres poser til madaffald?
2. Skal der distribueres poser til tekstilaffald?
 - a. Såfremt der skal distribueres poser til tekstilaffald, skal disse adskille sig fra eller være magen til poserne til madaffald?
 - b. Såfremt der skal distribueres poser til tekstilaffald, hvor længe skal distribueringen foregå?

Baggrund og rammer

Poser til madaffald

Der er intet lovkrav om, at madaffald skal indsamles i poser. Der er imidlertid krav til, at såfremt madaffaldet indsamles i poser, skal poserne frasorteres som led i behandlingen af madaffaldet og nyttiggøres, medmindre poserne har en komposterbarhed og bionedbrydelighed svarende til madaffaldets i den behandling, som madaffaldet gennemgår (bek. nr. 2512 af d. 10. december 2021).

I det politisk besluttede koncept for FARR-samarbejdet, står følgende om poser til madaffald: *"Der udleveres som en del af systemet finansieret via grundgebyr poser til emballering af madaffald"*.

Det kan heraf udledes, at der skal udleveres poser til madaffald til kunderne, men der er behov for at træffe beslutning om, hvor længe distributionen skal fortsætte.

FARR-samarbejdet har desuden fået gennemført en undersøgelse af Econet, der belyser andre kommuners erfaringer med brug af forskellige poser til madaffald. Styregruppen har på baggrund af denne valgt, at der skal uddeles poser af genanvendt fossil plast fremfor andre posetyper.

Favrskov Affald A/S
Torvegade 7
8450 Hammel
CVR: 32939449

Kredsløb Genbrug P/S
Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand
CVR: 40831959

Renosyd I/S
Norgesvej 13
8660 Skanderborg
CVR: 13523584

Reno Djurs I/S
Nymandsvej 11
8444 Balle
CVR: 20217472

Kontaktperson:
Christine Warberg
Storgaard
chws@kredsløb.dk
T +45 41 85 51 36

Poser til tekstilaffald

Miljøstyrelsen har udpeget fire mulige indsamlingsmodeller for tekstilaffald. I det politisk besluttede koncept for FARR-samarbejdet, er det fastlagt, at tekstilaffald indsamles i pose sammen med pap og papir – svarende til en af de fire indsamlingsmodeller.

Med valget af denne indsamlingsmodel, er det et krav, at tekstilaffaldet skal indsamles i en pose.

I det politisk besluttede koncept for FARR-samarbejdet foreligger ingen beslutning om, at poser til tekstilaffald skal uddeles.

Miljøstyrelsen sendte d. 5. april 2022 vejledning om sortering og indsamling af husholdningsaffald i høring med høringsfrist 3. maj 2022. Af vejledningen fremgår følgende:

- *"For alle fire indsamlingsmodeller anbefales det at uddele poser til tekstilaffaldet, da det er vigtigt for kvaliteten af tekstilaffaldet, at det holdes tørt og uforurennet af andet affald"*
- *"Tekstilaffald kan indsamles sammen med papir eller papir/pap, hvis tekstilaffaldet lægges i poser. Dog er det vigtigt, at tekstilaffaldet er tørt, samt at poserne har en kvalitet, som sikrer, at de ikke går i stykker under indsamling og komprimering"*
- *"Ved alle boligtyper kan tekstilaffald ligeledes indsamles i gennemsigtige poser på grund af behovet for at holde fraktionen tør". Dette peger på gennemsigtige poser – og har en betydning i forhold til poser til madaffald, hvis man ønsker ens poser.*
- *"Miljøstyrelsen anbefaler, at piktogrammer anvendes på udleverede poser til tekstilaffald. Det vil gøre det lettere for borgere at sortere særskilt og korrekt"*

Samlet set anbefaler Miljøstyrelsen i vejledningen, at der distribueres poser til tekstilaffald, at poserne har en kvalitet som sikrer, at de ikke går i stykker under indsamling og komprimering, at poserne er gennemsigtige, og at der påsættes piktogram for tekstilaffald på poserne.

Fordele og ulemper ved forskellig varighed af distribution af poser til madaffald

I den nedenstående tabel gennemgås de kendte fordele og ulemper, der knytter sig til hhv. opstartsdistribution af poser i op til et år og løbende distribution uden slutdato.

Tabel 1: Fordele og ulemper ved opstarts- og løbende distribution

	Opstartsdistribution (op til 1 år)	Løbende distribution
Fordele	<p>Færre omkostninger forbundet med opstartsdistribution sammenlignet med løbende distribution (OBS: kommende muligt gebyrloft)</p> <p>Klart kommunikationsbudskab om at der distribueres poser i starten for at få alle kunder godt i gang med den nye sortering</p>	<p>Flere undersøgelser viser, at borgernes sortering af madaffald øges markant ved distribution af poser, jf. Econet-rapport</p> <p>Ingen risiko for forvirring ved kunderne, når de løber tør for de distribuerede poser</p> <p>Med de distribuerede poser er der større sandsynlighed for, at borgerne får lukket poserne forsvarligt til gavn for renovationsmedarbejdernes arbejdsmiljø</p> <p>Miljøstyrelsen anbefaler at indsamle madaffald i poser</p>

Ulemper	Risiko for ringere sortering, når kunderne løber tør for de distribuerede poser og selv skal anskaffe, jf. Econet-rapport	Større omkostning ved løbende fortsat distribution af poser sammenlignet med kun opstartsdistribution (OBS: kommende muligt gebyrloft)
	Mindre risiko for negativ politisk sag vinklet mod, at uddeling af poser medfører et større plastforbrug og dermed er dårligt for miljøet	Større risiko for negativ politisk sag vinklet mod, at uddeling af poser medfører et større plastforbrug og dermed er dårligt for miljøet
	Risiko for forvirring ved kunderne, når de løber tør for de distribuerede poser	Uklart kommunikationsbudskab i forhold til, hvorfor der udleveres poser, når borgerne kan bruge en hvilken som helst anden pose
	Borgere har forskellige størrelser køkkenspande. De distribuerede poser vil derfor enten for nogle borgere være for små, eller være store nok til alle spandestørrelser, hvilket dog til gengæld vil medføre et unødigt stort plastforbrug	Borgere har forskellige størrelser køkkenspande. De distribuerede poser vil derfor enten for nogle borgere være for små, eller være store nok til alle spandestørrelser, hvilket dog til gengæld vil medføre et unødigt stort plastforbrug – større sammenlignet med opstartsdistribution
	Det er en logistisk og praktisk udfordring af uddele poser ved fælles bebyggelser	Det er en logistisk og praktisk udfordring af uddele poser ved fælles bebyggelser
	Når distributionen af poser stopper, er der en større risiko for, at borgerne ikke får lukket poserne tilstrækkeligt til gene for renovationsmedarbejdernes arbejdsmiljø	

Tabellen viser, at der findes en række væsentlige fordele og ulemper ved begge muligheder. Til beslutningen om hvorvidt der distribueres poser i opstarten eller løbende, vil det være hensigtsmæssigt at overveje, hvilke faktorer – herunder økonomi, miljø/sortering og service – der vægtes højest.

Såfremt det besluttes at distribuere poser til madaffald løbende uden slutdato, vurderes det hensigtsmæssigt at indkøbe poser i en størrelse, hvor den for nogle kunder vil være for lille fremfor en størrelse, som kan rumme samtlige typer køkkenspande. Årsagen til dette er, at der er et mindre plastforbrug forbundet med en mindre størrelse pose, og at risikoen for en negativ politisk historie således mindskes.

Fordele og ulemper ved distribution af poser til tekstilaffald

Tabel 2 nedenfor skitserer kendte fordele og ulemper ved at distribuere poser til tekstilaffald versus ikke at distribuere.

Tabel 2: Fordele og ulemper ved distribution af poser til tekstilaffald

	Distribution af poser til tekstilaffald	Ingen distribution af poser til tekstilaffald
Fordele	Miljøstyrelsen anbefaler at indsamle tekstilaffald i poser	Færre omkostninger forbundet med ingen distribution sammenlignet med distribution (OBS: kommende muligt gebyrloft)
	Der er en klar signalværdi over for borgerne i at distribuere poserne i starten og få dem godt i gang med sorteringen	Mindre miljøpåvirkning ved ingen distribution sammenlignet med distribution

Med distribution af poser er der mindre risiko for, at behandlingsanlæg ikke kan åbne poser i tilfælde af, at borgerne anvender poser som er svære at håndtere på anlæggene

Mindre risiko for negativ politisk sag vinklet mod, at uddeling af poser medfører et større plastforbrug og dermed er dårligt for miljøet

Ulemper	<p>I modsætning til madaffald vides det ikke, hvorvidt distribution af poser øger sorteringen</p> <p>Større omkostning ved distribution af poser sammenlignet med ingen distribution (OBS: kommende muligt gebyrloft)</p> <p>Større miljøpåvirkning ved distribution sammenlignet med ingen distribution</p> <p>Større risiko for negativ politisk sag vinklet mod, at uddeling af poser medfører et større plastforbrug og dermed er dårligt for miljøet</p>	<p>Risiko for vanskeligt kommunikationsbudskab i, hvorfor der distribueres poser til madaffald, men ikke til tekstilaffald</p>
----------------	---	--

Som det ses af tabellen, kan der identificeres flere fordele ved ikke at distribuere poser til tekstilaffald sammenlignet med at distribuere.

Scenarier for håndtering af poser

På baggrund af de ovenstående gennemgange af fordele og ulemper ved hhv. opstarts- og løbende distribution af poser til madaffald, foreslås de følgende tre scenarier for håndtering af poser til madaffald:

Tabel 3: Sammenligning af scenarier for distribution af poser til madaffald

	Scenarie 1	Scenarie 2	Scenarie 3
Beskrivelse	Opstartsdistribution af poser til madaffald i ét år (2023)	Opstartsdistribution af poser til madaffald i ét år (2023)	Løbende distribution af poser til madaffald
	Dialog med dagligvarebutikker om at sælge poser	Efterfølgende mulighed for at købe poser på genbrugsstationer eller på anden vis Dialog med dagligvarebutikker om at sælge poser	
Miljø	Ringere sortering efter stop af distribution, men til gengæld lavere plastforbrug	Ringere sortering efter stop af distribution, men til gengæld lavere plastforbrug	Bedre sortering, men til gengæld højere plastforbrug
Økonomi	Lavest mulige omkostninger	Middel omkostningsniveau	Højest mulige omkostninger
Service	Lav grad af service	Mellemgrad af service	Høj grad af service
	Det kan opfattes som en lav service, at der efter opstarten ikke distribueres poser	Det kan opfattes som en relativ lav service, at man efter opstarten skal købe poser på genbrugsstationer eller på anden vis	Det kan opfattes som en relativ høj service, at der distribueres poser
	Forskellige størrelser køkkenspande		Forskellige størrelser køkkenspande medfører, at den distribuerede

	medfører, at den distribuerede pose enten vil være for lille eller for stor	Forskellige størrelser køkkenspande medfører, at den distribuerede pose enten vil være for lille eller for stor	pose enten vil være for lille eller for stor
Arbejds- miljø	Større risiko for, at borgerne ikke får lukket poser tilstrækkeligt, når de anvender egne poser. Åbne poser udgør et farligt arbejdsmiljø for renovationsmedarbejdere	Mellem risiko for, at borgerne ikke får lukket poser tilstrækkeligt, når de anvender egne poser. Åbne poser udgør et farligt arbejdsmiljø for renovationsmedarbejdere	Mindre risiko for, at borgerne ikke får lukket poser tilstrækkeligt, da der anvendes de distribuerede poser. Åbne poser udgør et farligt arbejdsmiljø for renovationsmedarbejdere
Kommuni- kation og presse	Lav risiko for negativ politisk historie	Mellem niveau risiko for negativ politisk historie	Høj risiko for negativ politisk historie

Samlet set anbefaler styregruppen:

- En fælles og ens opstart for distribution af poser
- At der udover poser til madaffald også distribueres poser til tekstilaffald
- At poser til tekstilaffald distribueres efter samme distributionsscenario, som poser til madaffald
- At poserne til madaffald og tekstilaffald adskiller sig fra hinanden, hvor det giver mening – herunder farveforskelle (madaffald med farvet pose og tekstilaffald med klar pose)

Direktørgruppen bedes på baggrund af dette notat tage stilling til det følgende:

1. Hvilken af de ovenstående tre skitserede scenarier om distributionsvarigheder af poser til madaffald ønskes der i FARR-samarbejdet?
2. Hvor langt ud i fremtiden skal vi i FARR-samarbejdet fortsætte med at håndtere poserne ens? Hvornår må de enkelte selskaber afvige fra den fælles opstart?
3. Skal der distribueres poser til tekstilaffald?
4. Såfremt der skal distribueres poser til tekstilaffald, hvor længe skal distributionen foregå?